

„Életemben és cselekedeteimben csak egyet ismertem és ismerek: a német dolgozó népért minden erőmet, tudásomat, tapasztalatomat, igen egész volámot a lehető legjobban rendelkezésére bocsássom a népek jövővéde tavaaa, a győztes szocialista forradalom, a német nemzet érdekében.”

Ernst Thälmann halálának 26. évfordulójára

A munkások, elvtársai rajongva tisztelték és szerették-kisső macskás, megfontolt mozgása nyomán-„Teddy”-nek nevezték. Ernst Thälmann a legnehezebb időkben, 1925-től 1944 augusztusáig Németország Kommunista Pártjának elnöke volt, és kiemelkedő szerepet játszott a nemzetközi munkásmozgásban is. Neve, alakja, küzdelme a hitlerizmus, a fasizmus ellen, a munkásosztály és a béke ügyéért folytatott harc jelképévé, zászlajává vált. 1933. március 3. egy náci spicli, Thälmann nyomára vezet a Gestapót. Két nappal letartóztatása után, a március 5. választásokon 15 választókörzetben választják meg a birodalmi gyűlés képviselőjévé. Thälmann a németek millióinak törvényesen megválasztott képviselője fogoly marad. Tizenegy és fél évig tartják börtönben mindvégig magánzárkában. Az első esztendőkből szorgalmasan készül bírósági tárgyalására, hogy vádlottból – barátjához, elvtársához, Dimitrovhoz hasonlóan – vádló legyen.

A hitleristák, akik pedig már el is készítették a 260 oldalas vádiratot, megfutamodnak, lemondanak a perről, félnek Thälmannról. A hamburgi szállítómunkás – bár szervezetét a kínzó elszigeteltségben számokos betgség támogta meg – börtöncellájában is haláláig harcolt. Hitler és Himmler egy négyszemkötő beszélgetésen határozta el a gyilkosságot. A hitleristák 1944. augusztus 18-ra virradóra gyilkolták meg Buchenwaldban.

A már életében legendás hírű Ernst Thälmann mártírhalála után a német történelem legjobb törekvéseit testesíti meg. Reá emlékezve alkottak közös pártot 1946 áprilisában Berlinben a német kommunisták és szociáldemokraták, megkoronázva ezzel az NKP elnökének a munkásegységért folytatott harcát, megteremtve ezzel a Német Demokratikus Köztársaság számára a szocialista forradalom vezető erejét, az egységes marxista-leninista munkáspártot.

Koszorúzás a Harangtoronyban

Kedves Barátunk!

Szeretettel köszöntünk Weimarban az immár X. alkalommal megrendezésre kerülő nemzetközi Ernst Thälmann Emléktúrán és Baráti Találkozón.

Emléktúránk kétnapos politikai, kulturális programjának célja tovább erősíteni, mélyíteni a magyar és NDK-beli fiatalok, a KISZ és az FDJ között meglévő baráti kapcsolatokat.

Rendezvényünkkel szeretnénk kifejezni, hogy kegyelettel emlékezünk és fiatal társainkat emlékeztetni kívánjuk mindazon neves és névtelen hősökre, akik a legdrágábbat életüket áldozták a fasizmus elleni harc győzelméért.

Ma amikor az emberiség fejlődésének sorskérdése egy újabb világháború megelőzése, fontosnak tartjuk, hogy kinyilvánítsuk a magyar és NDK-beli fiatalok azon törekvését amely a béke megőrzésére a történelmi múlt tanulmányainak megértésére irányul.

Reméljük aktivitásoddal, fegyelmezett részvételledel ehhez Te is hozzájárulsz.

Maradandó élményekben gazdag részvételt kívánunk!

FDJ-Erfurt megyei
Bizottsága

KISZ-Erfurt-Suhl megyei
Bizottsága

FDJ-Weimari járási
Bizottsága

Weimar

A német szellemi élet középpontja volt a város, amikor a XVIII. század végén XIX. század elején, itt élt és alkotott Goethe, Schiller, Herder, és Wieland. S ma itt székel a Klasszikus Német Irodalom Nemzeti Kutatóközpontja és Emlékhelye, itt székelnek az NDK nagy irodalmi társaságai, két főiskolája van, és gyakran országos és nemzetközi kongresszusoknak színhelye. Weimar nem holmi feltárolt rendelkező múzeum, hanem eleven, haladó szellemével ható város, s ma is mint egykor világhírnémet örvend. Az Ettersberg lábánál az Ilm-völgyében fekszik. Az 1000 éves város (63 689 lakos) a német városok gyöngyszeme, s a német kultúra központja humanista költőinek és gondolkodóinak egyedülálló hagyatékával, az itt született remek alkotások garmadával.

Története

Az első okleveles bizonyíték a településről 975-ből származik. Első kulturális eseménye Luther 1518. – és 1521. évi itt tartózkodása, eredménye a reformáció bevezetése volt. 1521-től 1717-ig terjedő időszak alatt két nagy, Lucas Cranach és fia valamint J. S. Bach élt és alkotott a városban. Nemcsak a művészetek, a tudomány is jó táptalajra talált Weimarban, és a város igazi kulturális centrummá alakult. Weimar, XVIII. századi „nagy korszakát” neves személyiségek fényjelzik. Prof. Wieland, Goethe, Herder és Schiller, a négy nagy, kik köré valószínűs irodalmi és művészeti vezérek tömörült, teremtették meg a klasszikus, humanista Weimart.

A XIX. század közepén Liszt Ferenc életre hívta az Általános Német Zenei Egyesületet és Weimart évtizedekre a német zenei élet középpontjává avatta.

1860. művészeti iskola alakul, amelyben a kor legnevesebb festői, F. Tenbach, A. Böcklin, R. Begas, K. Buchholz, a svájci H. Meyer és mások oktattak. 10. évre rá C. Müller-hartung zenei intézetet hívott létre, amely csakhamar a legjelentősebb német zeneiskolává vált. A századforduló idején R. Strauss, a fiatal, de már világhírű komponista állt a Weimari udvari zenekar élén. A színházi életben betöltött jelentős szerepének elismeréseképpen 1919-ben a Weimari színházat Német Nemzeti Színházzá avatták. Ez az év egyben Weimar történelmi évfordulópontját hozta meg: az alkotmány, amelyet az első német köztársaság itt jóhiszeműleg megalkotott, olyan politikai fejlődéshez vezetett, amely végül is – a jobboldali elleni fellépés híján a fasizmusba, minden emberi kultúra és haladás tagadásába torkolt. A fasizmus leverése után a város humanista tradíciói feléledtek. A szocialista NDK erejével a kultúra megsérült otthonait helyreállították, évről évre ismét ezek látogatják a humanizmus, a művészetek városát. Weimar, hirdeti, hogy a fasizmus ellenpontja hirdeti, hogy az emberiség humanizmusba vetett hite, békeszeretete – él, és igazolja, hogy a szocializmus német földön is erős, békeszerető, haladó szellemű államot teremtett. Weimar méltó nagyjainak szellemi örökségére.

Ti, akik Weimar felől,
az Etters-hegyre jöttök,
sohase feldjétek azt,
ami itt történt

Elvtársnő! Elvtárs! Barátunk!

1980 november 9-én a fasiszta német hadsereg felett aratott győzelem emlékére a KISZ Erfurt – Suhl megyei Bizottsága, az FDJ Erfurt megyei Bizottságával közösen emléktúrát szervez Buchenwaldba a fasizmus áldozatainak emlékhelyére, és szánit részvételre.

Az emléktúra célja:

- Emlékeznit! Emlékeztetni! – mindazokra akik a legdrágábbat és legnemesebbet, az életüket adták a fasizmus elleni harchoz –
- Figyelmeztetni mindenkit! – ne engedjük megengedni vérből és ramba dönteni a világot és a katasztrófa szélére hajtani az embereket!

A koncentrációs táborokat a náci rendszer létesítette, hogy megtörje a fasiszta diktatúrával és a háborús előkészületekkel szembeforduló német nép ellenállását. Német antifasiszták voltak az első foglyok. Törhetetlenül, ügyük igazságáról meggyőződve, s győzelmük biztos tudatában sohasem adták fel a harcot. Egy jobb Németország megtestesítői voltak ők s megmentői a német nemzet becsületének. A II. világháború kezdete után a Hitler-fasiszták minden olyan országból koncentrációs táborokba hurcolták a hazafiakat, amelybe betörték. Az SS terrorjával nemzetközi ellenállás fordult szembe. E harcban a kommunisták jártak az élen. Az antifasiszták e táborban hozzájárultak az emberiségnek a barbárság felett aratott győzelméhez.

Buchenwald

Ezen a helyen, a nagy német humanistáról híres Weimar közvetlen közelében épült 1937 júliusában az embertelen, és a barzalom egyik létesítménye, a buchenwaldi koncentrációs tábor. A bántalmazásnak, az embernek szabadságától való korlátlan megfosztásának s a tömeggyilkosság brutális rendszerének az volt a célja, hogy a fasizta urallal s a rabláháborúval szembeni ellenállást megtörje. A terror a Hitler-rendszer egyetlen ellenfelét sem kímélte. Kommunisták, szociáldemokraták, keresztények és pacifisták, minden olyan ország fiait, amelyet német fasisták nyomtak el, szenvedtek és küzdöttek itt.

Blutstrasse

„Blutstrasse” – nek nevezték a foglyok a koncentrációs táborhoz vezető betonutat. Ezen az uton csak futólépésben közlekedhettek a foglyok. A rémületet, a fájdalmat s a teljes kimerülést jelentette minden foglynak. Ezen az uton állt a parancsnok szolgálati épülete és a Politikai Osztály – a tábori Gestapo, ahol a foglyokat a hírhedt Gestapomódszerekkel hallgatták ki. Az iderendelt foglyokat gyakran küldték halálra a krematóriumba.

A bejárat épület

Régen és este a foglyok ezrei mentek a kapun keresztül. A kapu vasrácszatán a foglyokat gúnyolá felírat olvasható: „Mindenkinek a magáét”. A foglyok erkölcsi erejét gunnyal és cinizmussal próbálta megtörni az SS. Az ablak és a kapu rácszatáéhoz láncolva, élelem nélkül, az SS bántalmazásainak kiszolgáltatva napokig álltak ott az erre a büntetésre ítélték, – néhányan halálukig. A bejárat épület bal szárnyán volt a hírhedt bunker. A jobb szárnyon az őraparancsnok és a rapportparancsnok szobája, ma a tábori muzeum jelenkori osztálya.

Nemzetek útja – Pylonok

A fogda (bunker)

A bunkert az SS arra használta, hogy ott szadista kegyetlenséggel vallomásra bírja a foglyokat, hogy tartósan elszigetelje és megölje őket. Itt pusztított években keresztül Martin Sommer, Buchenwald hírhedt főhadja, aki tanuvallozások szerint hat hónap alatt több mint 100 foglyot gyötört halálra. Verte, rugta, megfojtotta, felakasztotta, megmérgezte a foglyokat. A bunkerba küldés a halálos ítéletet jelentette. A cellák ma az ott megölt antifasisták emlékének vannak szentelve. Amikor a foglyok a koncentrációs táborba kerültek, az SS számmá változtattott. Az embertelen kínzásoknak elsősorban a zsidók, a lengyelek és a szovjet foglyok voltak kitéve.

Sorakozó tér

A bejárat épület mögött terül el a sorakozó tér. Itt a reggeli és esti létszámmellenőrzésen órák hosszat kellett sorban állniuk a foglyoknak, fiataloknak, öregeknek, még a gyerekeknek is! 32 ország antifasistái, munkások, különböző vallású lelkészek, tudósok, írók, művészek álltak itt jeges hóban, zuhogó esőben, izzó hőségben, csikorgó hidegben. A hosszú sorakozók sok foglyok halálát okarták. Elheve, lázasan, hiányos öltözködésekben álltak a helyen – egy alkalommal jeges szélben 18 órán keresztül. Sokan estek össze, sokan maradtak fekvő halban, a helyükre lépő blokkbeli társuk mellett. Csaknem naponta kellett a foglyoknak sorbanállás közben végignéznük, amint egy-egy társukat a derésre srtörték, ahol bunkóval vagy bikacsővel 25 vagy 50 ütéssel mérték lemezelenített ülepükre.

Barakkok

A sorakozó tér mögött álltak a barakkok. E primitív lakóbarakkokban – blokkoknak is nevezték őket – a háború vége féle 40 000 ember volt összehurcolva. A 8-as blokk volt a gyerekek blokkja. Bátor antifasistáknak sikerült a buchenwaldi koncentrációs tábor SS-parancsnokságán elérniük, hogy a gyermekeket együtt, egy blokkban helyezték el. Szovjet és német foglyok a többiek támogatása mellett titokban tanították a gyerekeket. A felnőtt foglyok szolidaritása megmentette őket az SS-bantiták legvadabb kínzásaitól, hogy likvidálják őket. Így történhetett, hogy Buchenwaldot 904 gyerek élte túl. Közöttük a legkisebb a Jusának becézett, négyéves, lengyel Stefan Jerzy Zweig volt. A foglyoknak az ő életéért folytatott harcát ábrázolta Bruno Apitz a „Farkasok közt védtelen” című világhírű regényében.

Krematórium

A halottak és a meggyilkolt áldozatok utolsó állomása. A krematórium kéménye felett gyakran éjjel-nappal lehetett látni a lobogó láng fényét és a felszálló füstöt. Ezen a helyen ölte meg és égette el az SS Ernst Thälmann, Németország Kommunista Pártjának elnökét. 1944. augusztus 18-án éjjel Gestapo-különítmény vitte Bautzenből Buchenwaldba.

Berendezés torkolásra

A táborból nyugatra egy épület állt – egy lövistálló. 1941 októberében szovjet hadifoglyokat hoztak ide. A 8433 katonát, akik az igaz ügyért, a fasizmus ellen harcoltak, alattomos módon gyilkolták meg. A fasizmus nemzetközi jogot sértő barbár akciójának egyike volt ez. E gyilkosságokat az ún. „komisszár parancs” alapján hajtották végre, amelyet 1941. június 6-án fogalmaztak meg a Wehrmacht parancsnokságon, tehát még a Szovjetunió megtámadása előtt. Ezt a véres tettet az SS a fasiszta tábornokokkal együtt tervezte és hajtotta végre. A krematóriumban vázlat szemlélteti az álló egykori alaprajzát. Ugyancsak ott látható a torkolásra berendezés rekonstrukciója.

Tömegpusztító munka

Az SS több száz foglyat bérbé adott a hadiiparnak. Nagy konzernüzemek mellett a buchenwaldi táborhoz tartozó külső táborokat létesíttek. 1944-ben az SS arról, hogy a buchenwaldi táborból foglyokat adati bérbé, pontosan 60 624 229 márkát és 70 pfenniget keresett!

A kőbánya

A kőbánya volt az egyik leginkább rettegett munkahely. Az ide vezényelték közül haltak meg naponta a legtöbben. A kőbányába vezénylés célja a foglyak likvidálása volt. Itt egy részüket agyonverték vagy halálra korbácsolták, másokat az örök felé kergettek, akik könyörtelenül lelőtték őket. A „szőkevények” lelövését három nap szabadsággal és egyéb külön kedvezményekkel jutalmazták a gyilkosokat. Bármilyen idő volt is, a primitív eszközökkel felszerelt foglyoknak tömiük kellett a követ, csupasz kezükkel rakodniuk, s a rakományt emberi erejükkel szállítaniuk. A kőbánya az éhség, az ütlegek s a hajsza miatt a halált jelentette.

Előkészület a felkelésre és a felszabadulás

A szolidaritási akciók kezdeményezői és szervezői a német kommunisták voltak. A táborban való földalatti harc sok éves tapasztalattalval segítették külföldi barátait nemzeti bizottságaik megszervezésében. A nemzeti bizottságok 1943-ban Nemzetközi Lägerbizottsággá egyesültek. Az ellenállók törekvése az volt, hogy fegyveres akciókkal is kikényszerítsék szabadságukat. A nemzeti bizottságokkal való szoros együttműködésbe katonai kádereket szerveztek be, fegyvereket szereztek, megvizsgálták a felszabadítási akció lehetőségeit és a felkelés terveit. A maguk készítetté kizsírósítottak, ütő- és szurófegyvereket valamint gyújtópallókat a kazánház pincéjében és egyéb helyeken rejtették el. A foglyok halált megvető bátorsággal csempésztek a táborba fegyver-alkatrészeket és komplett karabélyokat a Gustloff-művekből. A löfegyverekkel való kiképzés egy felfőtlenítő kamrában folyt. A bajtársak védett pincékben próbálták ki a gyújtó pallókat. Telefonvezetéket, készülékeket, fényzőrt, drótvágó ollát és egyébeket szereztek, pallókat készítettek elő a kapuk megtámadásához, felkutatták a drótsövénybe érkező áram kikapcsolásának lehetőségét. Az egyik SS-szerelvényből lopott könnyű gépfegyvert 2000 tölténnyel egy hullózállító kocsin vitték a bator ontifosizák a táborba. A Vörös Hadsereg győzelmes előnyomulása lehetővé tette a Szövetséges Haderők gyors beha-

tolásait Thüningiába. Az amerikai csapatok közvetlen közelségét kihasználva, 1945 április 11-én a Nemzetközi Lagerbizottság kiadta a parancsot a fegyveres akcióra. A 178 csoportból, kb. 850 bajtársból álló katonai szervezet a parancsot végrehajtotta.

Délután félháromkor támadták meg a lágerkaput. Az SS-őröket lerohanták, foglyul ejtették, a gépfegyvereket, kézigépnélőket és páncélloklókat elszákmányolták.

Negyed négykor a kapu épületén már a felszabadulás zászlaja lengett. A Nemzetközi Lagerbizottság átvette a tábor vezetését.

21 000 ember szabad volt.

Buchenwaldi eskü

Kiadja: a KISZ E-S megyei Bizottsága

Szerkesztette: Balázs Árpád

Készült: 500 példányban